

[Aksel Larsen.]

som er løsrevet fra den del af Tyskland, hvor rigshovedstaden Berlin ligger, ikke bør animere os til at være passive.

Det har nu fra forskellig side været bragt stærkt frem i debatten, at Danmark burde anerkende Østtyskland eller DDR, som det kalder sig. Jeg er ganske klar over, at reelle muligheder for at få den danske regering og det danske folketing til at beslutte noget sådant er der ikke, og jeg ved også, at det vil være et så stort skridt, at man slet ikke kan forvente, at det kan komme uden en i hvert fald lang forudgående udvikling. Jeg ved også, at man kunne gøre noget for ikke at rette sig så betingelsesløst efter NATO-kravet eller vel snarere det vesttyske krav om, at man skal lade, som om Østtyskland overhovedet ikke findes på landkortet.

Jeg finder, at man i dette forhold burde forsøge, om man ikke kunne gøre det, som Bertel Dahlgaard — tror jeg det var — engang tilrådede ganske vist i et andet spørgsmål, hvor han sagde, han ville ønske, at Danmark undertiden nærmede sig sine allierede i nogenlunde oprejst stilling. Vi må da være interesseret i at få om ikke en ende på konflikterne om Tysklands-spørgsmålet så dog begyndelsen til enden.

Rent teknisk er Danmark såvel som England, Frankrig og USA og mange andre lande i krig med Tyskland. Der er en våbenstilstand, men ikke desto mindre eksisterer der to tyske stater, som ganske vist har et meget livligt økonomisk samkvem, men som alligevel ikke har noget officielt samkvem. Burde man ikke fra dansk side forsøge, om man kunne øve indvirkning ikke mindst på Danmarks allierede, men også på andre staters regeringer, så man fik optøet denne stive stilling, og om jeg så må sige fik en mere menneskelig og mere fornuftbetonet indstilling til den faktiske eksistens af de to tyske lande?

Jeg skulle tro, at selv i Vesttyskland ville man være lydhør for initiativer i den retning, efter at man har oplevet, at Hall-

steindoktrinen kan vende sig imod sine ophavsmænd. Ville det i denne forbindelse ikke være godt, om enkelte små vestlande — og her tænker jeg naturligvis også på Danmark, og jeg mener, at det vi kommer til at koncentrere os om er: hvad kan vi gøre, og hvad bør vi gøre — tog kontakt med mindre østlande og ved samtaler og forhandlinger direkte søgte at finde frem til veje og midler til delvis afspænding og i hvert fald til delvis optøning af blokken.

Burde Danmark i øvrigt være betingelsesløst medlem af en militær blok, uden også dér at søge at gøre sin indflydelse gældende? Der har her såvel af det ærede medlem hr. Erik Kragh som af det ærede medlem hr. Helveg Petersen været talt om amerikanernes krig i Vietnam. Jeg kan også stille spørgsmålet, om ikke Danmark burde støtte Englands og Frankrigs bestræbelser for at få forhandlinger i gang og få gjort en ende på de blodige begivenheder, hvis vi ikke vil gøre noget selvstændigt.

Jeg må samtidig sige: vi er jo — man kan være tilhænger deraf eller ikke, men det er en kendsgerning — allieret med Amerikas Forenede Stater. Det er jo i grunden en temmelig uheldig situation, at denne vor store allierede tilrettelægger sin udenrigspolitik og sin krigspolitik fuldkommen uden hensyn til, hvad vi andre mener, formentlig i de fleste tilfælde uden at underrette Danmark, i hvert fald uden at rådføre sig med Danmark. Vi har oplevet det i særlig spændingsfyldte situationer, men jeg mener ikke, at Danmark har nogen moralsk ret eller pligt til at undlade at medvirke til, at amerikanerne hører op med deres krig i Vietnam.

I øvrigt hvad angår militærblokkene: det er formodentlig rigtigt, at selv om militæralliancer — det viser verdenshistorien — har en beklagelig tendens til at føre til krig, skønt de altid dannes for at bevare freden, er det ikke bevist, at alle militæralliancer har ført til krig. På den anden side tror jeg, det ville være en stor fordel, om man kunne få, ja, naturligvis i det lange løb op-